

Polasaí do Pháistí le Riachtanais Speisialta Oideachais

© Cóipceart. Tá an polasaí seo molta ag Bord Bainistíochta na scoile, ach glacann an Bord Bainistíochta go bhfuil an ceart acu, an polasaí seo a athrú aon am is mian leo i gcomhairle le pobail na scoile. I gcás go bhfuil dearmad déanta in aon ráiteas thíos cuirfear an dearmad sin faoi bhraid an Bord Bainistíochta agus ní ghlacann an Bord Bainistíochta le haon dualgas mar gheall ar an dearmad seo.

Teideal

Soláthar Oideachas do pháistí le Riachtanais Speisialta sna ranganna i Scoil Raifteirí.

Ráiteas Tosaigh:

Rinne an phríomhoide, múinteoirí ranga agus múinteoirí oideachais speisialta an pholasaí seo a chur le chéile.

Réasúnacht:

Rinneadh an pholasaí seo chun:

- Freastal ar chlárúcháin na daltaí le riachtanais speisialta sna ranganna sa scoil seo.
- Aontú de réir Achtú agus le ciorcalán an Roinn.
- Athbhreithnú a dhéanamh ar an bpolasaí.
- Chun an seirbhís tacaíochta do riachtanais speisialta oideachais a eagrú go cumsithíoch.
- Modhanna imeachta agus cleachtais le deigheál le tacaíocht foghlama do pháistí le riachtanais speisialta a choinneáil nótáilte. m. s. Na páistí a ghlacann tacaíocht ón bhFoireann Riachtanais Speisialta Oideachais.
- Nótaí a dhéanamh de mhodhanna imeachta soláthru tacaíochta do dhaltaí go bhfuil ‘sár chumais’ acu sa scoil seo.

Gaol le Spiorad Sáiniúil na Scoile:

Is é aidhm de Bhord Bhainistíochta agus Foireann Scoil Raifteirí ná go ndéantar cinnte de go gcastar le gach duine aonarach i bpobal na scoile le meas agus cothromaíocht. Aithníonn agus tuigeann múinteoirí go bhfuil gá do thacaíocht speisialta do pháistí áirid ionas go bhfaighidís an bhuntáiste is mó as a dtaithe oideachais ar scoil. Leagann an phlean seo amach go sóiléir na soláthair atá curtha i bhfeidhm do dhaltaí na scoile go bhfuil tacaíocht bhreise ag téastáil uathu ionas go mbeidh spriocanna riachtanais foghlama sroichte acu trí idirdhealú i mbealach atá oiriúnach don pháiste.

Prionsabail na Tacaíochta Foghlama

Is léir dúinn i nGaelscoil Raifteirí go bhfuil baol ann go gcríochnóidh roinnt daltaí a gcuid oideachais fhoirmiúil gan taithneamh a bhaint as a dtaithe ar scoil agus gan na scileanna litearthachta nó uimhearthachta bunúsacha acu. Teastaíonn uainn deimhin a dhéanamh de go mbeidh na scileanna bunúsacha seo ag gach dalta ag fágáil na scoile dóibh. Anuas ar sin aithnímid mar fhoireann teagaisc go mbíonn deacrachtaí ag roinnt daltaí deighleáil leis an gcuraclam tré Ghaeilge, go h-áirithe roinnt de na daltaí nár tháinig i dteangbháil leis an nGaeilge roimh theacht ar scoil dóibh.

Féachaimid ar an gclár Tacaíochta Foghlama mar chlár atá bunaithe ar idirghabháil nuair a ghlacann an scoil leis go bhfuil gá lena leithéid.

Tá na cláracha tacaíochta foghlama bunaithe ar pholasaithe éifeachtacha scoile uile le rannpháirtíocht na dtuismitheoirí a dhéanfaidh iarracht:

- Teip a sheachaint
- Luathidirghabháil dhian a sholáthar, agus
- Acmhainní a dhíriú ar na daltaí is géire gá.

Aidhmeanna

Is í an aidhm ginearalta atá ag an tacaíocht foghlama i Scoil Raifteirí ná an leas is fearr a bhaint as an bpróiseas múinteoireachta agus foghlama, chun cabhrú le daltaí a bhfuil fadhbanna foghlama acu leibhéil hásúil inniúlachta sa litearthacht, san uimhirtheacht agus sa Ghaeilge a bhaint amach sula bhfágfaidís an Gaelscoil.

Tá Bord Bainistíochta agus Foireann Scoil Raifteirí ag súil le na cuspóirí thíos a bhaint amach tríd an Pholasáí RSO seo a chur i gníomh ionas go mbeidh:

1. Páistí de ghach cinéal ábálacht curtha ar a chumas leis an mbuntáiste de oideachas oiriúnach dóibh féin a shroichint.
2. Bealach Scoil Uile i léith na múinteoireachta agus na foghlama maidir le daltaí le riachtanais speisialta oideachais.
3. Bealaí Imeachta do chlarú daltaí le riachtanais speisialta sa scoil a sóiléiriú.
4. Cabhair tugtha do thuistí cinneadh eolasach a dhéanamh maidir le clárúcháin a bpáiste inár scoilse.
5. Modhanna imeachta agus cleachtas sóiléir le leanacht maidir le tacú le na páistí le riachtanais speisialta oideachais.
6. Fás agus forbairt bainte amach i bhféin-mhuínín na páistí, agus meon deimhneach cothaithe iontu maidir leis an scoil agus bealaí foghlama.
7. Páistí ábalta monatóireacht a dhéanamh ar a foghlaim féin ionas go neireoidh leo bheith mar foghlaimeoirí neamhspléacha.
8. Strúctúirí cumarsáide a bhunú ionas gur féidir le na páirtnéirí bheith páirteach san oideachas de pháistí le riachtanais speisialta oideachais. (L.S. Guidelines).

Ról Foirne agus Dualgais:

Tá ról don mhúinteoireacht bhreise tacaíochta mar dualgas comhoibreach roinnte le chách-An Bord Bainistíochta, an Príomhoide, na Múinteoirí RSO/SEN, na Cúntóirí RSO/SNA, na Múinteoirí ranga, tuismitheoirí na páistí agus na páistí iad féin.

Tá an phríomh freagrach as dul chun chinn na daltaí ar fad atá sa rang ar an mhúinteoir ranga, agus san áireamh tá na daltaí atá roghnaithe don mhúinteoireacht bhreise.

Titeann freagracht bhreise ar an mhúinteoir ranga timpeallacht an ranga a chruthú ina bhfuil cosc curtha ar dheacrachtaí foghlama agus/nó maolú ar na deacrachtaí sa rang ionas go bhfuil faoiseamh ar a laghad le aitint sa rang. Is é an bhealach is fearr a bhaintear é seo amach ná go grúpáiltear na páistí don mhúineadh dhíreach/instructional ag sóláthrú:

- straitéisí don léamh agus réitheach fadhbanna do páistí go bhfuil toradh íseal foghlama á mbaint amach acu. (low-achievers)
- Acmhainní foghlama a chur in oiriúnt do pháistí ar thoraidh íseal foghlama.

- ceangal gár dá dtuismitheoirí.

Tá cúram na ndaltaí le deacrachtaí foghlama ar an múinteoir ranga. Nuair a roghnaítear páiste do mhúinteoireacht breise, tá an cúram ar an múinteoir ranga i leagan amach na spriocanna foghlama do Phróifíl agus Clár Foghlama Aonair, agus ar an MTF sa phleanáil agus cur i bhfeidhm na gníomhaíochtaí dearaithe chun an spriocanna sin a shroichint. Is chóir go mbeadh comhoibriú leanúnach idir an múinteoir ranga, an múinteoir tacaíochta foghlama agus na tuismitheoirí le ais-eolas de réir gá ar mhaithe leis an pháiste agus a dhul chun chinn san oideachas a bhaint amach.

Sa chás nach féidir múinteoireacht breise a shóláthar do dhalta, nó go bhfuil críoch nó ‘phasing out’ ag tarlú, beidh gá don mhúinteoir ranga clár tacaíochta a fhorbairt nó a chur i bhfeidhm chun dul i ngleic le riachtanais athraithe an pháiste i gcomhairle leis an mhúinteoir tacaíocht foghlama (Learning Support Guidelines ,P42). Tá sé tabhachtach go noibríonn agus go gcuireann chuile dhuine ionchur deimhneach isteach sa phleanáil agus cuir i bhfeidhm inár bplean scoile don Oideachas Speisialta.

Clárúcháin do Pháistí le Riachtanais Speisialta Oideachais

“A child with special educational needs shall be educated in an inclusive environment with children who do not have such needs unless the nature or degree of those needs of the child is such that to do so would be inconsistent with-

- a) The best interests of the child as determined in accordance with any assessment carried out under this Act, or*
- b) The effective provision of education for children with whom the child is to be educated”*

The Ed.For Persons with Disability Act 2004.

Is iad seo a leanas na cinnithe atá déanta ag Bord Bainistíochta agus Foireann maidir le clárúcháin páistí le riachtanais speisialta oideachais aitheanta.

1. Tá na factóirí atá tógtha san áireamh nuair atá cinneadh déanta mar gheall ar chlárúcháin páiste le riachtanais speisialta oideachais leagtha amach i bPolasaí Chlárúcháin na scoile.
2. Sula gclárítear an pháiste, cuirfidh an scoil aithne ar riachtanais speisialta an pháiste tré:
  - i. Cruinniú idir na tuismitheoirí, príomhoide, múinteoirí ranga agus múinteoirí RSO, más oiriúnach.
  - ii. Cóipeanna agus sonraí de tuairiscí agus ábhar measúnaithe an pháiste a fháil.
3. Is féidir teagmháil a dhéanamh leis an SENO (Special Educational Needs Organiser) sula gcláraítear an pháiste ar mhaithe le comhairle maidir le rangú míchumais an pháiste- arbh í íseal nó ard mhiníocht míchumais atá i gceist. (Appendix 14)

4. Déanfar cinneadh maidir leis an cineál tacaíocht a bhéas ar fáil don pháiste, bunaithe ar na modhanna imeachta le heolas a bhailliú luaithe ag pointe 2 thuas. I gcás go bhfuil Tuairisc Síceolaíochta ag moladh gur ceart tacaíocht a fháil ag stáid 3, cuirfear an tacaíocht seo ar fáil a luaithe agus a b'fhéidir tar éis clárúcháin an pháiste.
5. Cuirfear na modhanna imeachta seo i bhfeidhm chun a chinntiú go bhfuil aistriú sochair ann do na páistí ag clárú sa scoil dóibh:
  - i. Fáiltítear roimh thuismitheoirí agus a bpáistí teacht le féachaint agus dul i dtaithí leis an scoil sula gclárítear.
  - ii. Tá gach múinteoir agus CRS (Cúntóir Riachtanais Speisialta) ar an eolas faoin Acht EPSEN (2004).
  - iii. Déantar teagmháil leis an SENO a luaithe agus atá an scoil ar an eolas go bhfuil páiste le riachtanais speisialta le clárú, chun cinnte a dhéanamh de go bhfuil na acmhainní riachtanach/seirbhísí curtha ar fáil a luaithe agus a b'fhéidir tar éis clárú dóibh.

Idirdhealú

Tá sé furasta don chuid is mó de na páistí scoile curaclam cothrom agus leathan na scoile a bhaint amach tríd an t-idirdhealú a dhéanann an mhúinteoir ranga leis an obair ranga. Déanfaidh na múinteoirí ranga ceangal le na múinteoirí/foireann RSO agus cuirfidís idirghabháilíthe ar fáil atá sa bhreis agus dífrúil ó na cinn atá curtha ar fáil faoi an ghnáth curaclam scoile. Déanann an scoil gach iarracht a cinntiú go bhfuil cothromaíocht ann idir páiste a bhaint amach as an rang agus teagasc il-ranga.

Idirghabháil Luath

Is iad na triggers don idirghabháil ná:

- Tá an pháiste ag déanamh fíor bheag dul chun chinn cé go bhfuil na modhanna múinteoireachta dírithe ar limistéir laigeacht atá aiteanta.
- Tá an pháiste mall ag forbairt scileanna literacht agus uimhearacht.
- Tá deacrachtaí soisialta ag an bpáiste (bealach teachtaireachta, bealach chaidrimh agus rl.)
- Tá deacrachtaí maoithineach/corraitheach, nó deacrachtaí iompar nach bhfreagraíonn/réitíonn le na teicníochtaí a bhaineann le bainistíocht iompair.
- Tá deacrachtaí fisiciúil ag an bpáiste.

Muna oibríonn an stráitéis do thacaíocht idirdhealaithe, insíonn an mhúinteoir ranga do na thuismitheoirí go m'bhféidir go bhfreastólfar ar riachtanais an pháiste níos fearr trí bheith páirteach le grúpa beag leis an mhúinteoir tacaíochta.

Déanfaidh an mhúinteoir ranga agus an mhúinteoir RSO an curaclam a idirdhealú le spriocanna réadúil a leagadh síos.

Cuirfidh siad plan oideachasúil i bhfeidhm don pháiste mar cuid de ghrúpa beag, nó mar cuid den rang, nó ar bhunús aonarách.

I gcás go bhfuil dul chun chinn sroichte ag an bpáiste agus nach bhfuil aon chúis inmí ann a thuilleadh tá an pháiste in ann athrú go curaclam an ranga.

Páistí go bhfuil Riachtanais Speisialta Oideachais tagtha chun chinn

Is iad seo na cinnithe scoil-uile mar gheall ar dul i ngleic le ceisteanna faoi páistí le deacrachtaí agus riachtanais speisialta oideachais tagtha chun chinn:

(Is í/é an mhúinteoir a eagraíonn é seo, ná an duine Ainmnithe sa Phost Fostaíochta-Designated Post Holder)

Stáid 1:

1. Déantar cinneadh páiste a bhogadh isteach go stáitse 1 (tacaíocht seomra ranga) ag baint úsáide as na modhanna imeachta san Appendix 2 den pholasáí seo.

(Tá sé seo tógtha ó: Special Educational Needs-A Continuum of Support-Guidelines for Teachers, P12).

2. Baintear úsáid as breathnóireacht an oide ranga, breathnú an tuiste agus seicliostaí chun ár gcúram mar gheall ar fhorbairt acadúil, fisiciúil, soisialta, iompair nó maoithineach an pháiste a aitint.

3. Baintear úsáid as Seiclíostaí Tacaíochta an tSeomra Ranga chun ár gcúram a nótaíl.

(Tá siad seo tógtha ó: Special Educational Needs-A Continuum of Support-Resource Pack for Teachers p13, Appendix 5)

4. Cuirtear plean tacaíochta an tseomra ranga i bhfeidhm ag an oide ranga do pháiste ag Stáid 1, más ghá. Tá an teimpléid don phlean seo ceangailte leis an bplean seo.

(Tógtha ó: Special Educational Needs- A Continuum of Support-Resource Pack for Teachers, Appendix 6)

5. Is iad seo a leanas na triallacha/teisteanna scagtha a úsáidtear sa scoil chun fáil amach má tá plean tacaíochta an tseomra ranga de dhíth ag na páistí (Stáid 1):

- a. Breathnú an Oide ranga
- b. BIAP (Naíonáin Bheaga)-Dara Téarma
- c. MIST (Naíonáin Mhóra)- Eanair-deireadh-Feabhra
- d. N.N.R.I.T (Rang 2)-Feabhra
- e. Jackson Phonics
- f. Aston Index
- g. Rainbow Sentence Test
- h. Lucid COPS
- i. N.A.R.A Reading Comprehension Test
- j. WRAT4 Test Wide Ranging Achievement Test
- k. Marino Reading Test
- l. Droim Conrach: Gaeilge, Béarla, Mata-(R1-R6) Bealtaine
- m. Mata Beo-Teisteanna Measúnaithe téarmúil (R1-R6)

Treorlínite don cleachtas is fearr chun na teisteanna a riaradh in ord de réir prioracht 2012/13: Teist/Ceartú ag an mhúinteoir ranga. Cleachtas- is féidir oidí athrú ranganna

- Léigh an lámhleabhar go cúramach roimh agus tar éis riaradh na teiste.
- Coinnigh leis an tam atá leaghta síos go beacht de réir an leabhar.
- Páistí le suí go ciúin ag léamh leabhar ar an bpointe a luaithe agus atá an teist críochnaithe-mar modh oibre ranga intuigthe ag gach páiste, chun gach seans a thabhairt dóibh.
- Chun taispeáint go bhfuil ceisteanna freagraithe i gceart, cuir tíc i ngach bosca.
- Déan seiceáil faoi dhó ar ghach rud.
- Déanann an mhúinteoir RSO spotseiceáil ar na teisteanna.

- Spréagtar na páistí bheith i láthair do na teisteanna agus déanann páistí atá as láthair an teist leis an mhúinteoir RSO.
- Taifítear na teisteanna in ord de réir dul chun chinn atá sroichte ag an bpáiste.
- Líontar isteach na toraidh amh ar Aladdin, agus eagraíonn sé briseadh síos, scagadh na figúirí, scóran, agus rl.
- Na teisteanna a úsáid chun eolas a thabhairt don mhúinteoireacht atá déanta.

Aitint agus roghnú daltaí scoile don tacaíocht scoil-bhunaithe (Cniollacha Teidlíochta)

Conas a roghnaítear páistí: Leanfar na Stáideanna 1-2-3 mar pholasaí leanúnach

Is mian linn go mbeidh oiread daltaí agus is féidir tairbhe a fháil as an gclár Tacaíochta Foghlama. Mar sin féin toisc go bhfuil sé ráite go mbeidh sé dírithe ar na daltaí is géire gá, caitimid córas a dhearadh a chinnteoidh go mbeidh an clár in úsáid do na páistí sin.

- *Breathnóireacht an mhúinteora.*

Má tá múinteoir ar bith ar an bhfoireann a cheapann go bhfuil dalta ina rang a bhainfeadh tairbhe as tacaíocht foghlama tá sé de chead ag an múinteoir an dalta sin a ainmniú tríd an chóras thíos a leanacht.

- *Measúnú Foirmiúil*

Tá polasaí measúnaithe ag an scoil agus caithear aon pháiste a fhaigheann scór atá ag nó faoi an deichiú peirsintíl a chlarú sa chlár tacaíochta foghlama. Is féidir páistí a fhaigheann scór níos airde ná sin a chlarú chomh maith ag brath ar spás.

- *Tuismitheoirí*

Beidh sé de chead ag tuismitheoirí a bpáistí a ainmniú don chlár Tacaíochta Foghlama má cheapann siad go bhfuil gá acu leis.

- *Proifisiúnaithe Eile*

Má mholann proifisiúnaithe ar nós síceolaithe nó teiripithe cainte gur chóir do dhalta múinteoireacht bhreise a fháil déanfar sin.

- *Foirm Ainmniúcháin-Oide i mbun Eagrúcháin RSO*

Mí an Mheithimh: Sa tríú téarma gach bliain is féidir le múinteoir ranga daltaí óna ranganna a ainmniú don chlár Tacaíochta Foghlama don bhliain dár gcionn tar éis dóibh dul i dteangbháil le na tuismitheoirí trí chruinniú, i ndiaidh toraidh na Bealtaine sula seoltar na tuairiscí scoile abhaile le surprises a sheachaint.

- *Roghnú*

Is í an Príomhoide, i gcomhairle leis an múinteoir ranga, an múinteoir tacaíochta foghlama, na tuismitheoirí, agus Foireann Chúram na scoile, a chinnteoidh cé h-íad na daltaí a bheidh ag glacadh páirte sa chlár Tacaíochta Foghlama.

An Múinteoir Ranga

Tá an múinteoir ranga freagrach as na daltaí ar fad atá ina rang. Titeann cúram na ndaltaí le deacrachtaí foghlama ar an múinteoir ranga freisin. Nuair a roghnaítear páiste do mhúinteoireacht breise tá an freagracht ar an múinteoir ranga i leagan amach na spriocanna foghlama do Phróifíl agus Clár Foghlama Aonair. Ba chóir go mbeadh comhoibriú rialta idir an múinteoir ranga agus an múinteoir tacaíochta foghlama agus na tuismitheoirí chun an dul chun chinn an pháiste a shroicint agus a mheas.

Modh Roghnaithe-Roinn Oideachais agus Scileanna-(Cniollacha Teidlíochta)

1. Béarla: Páistí ag oibriú faoin 12ú peirsintíl sna teisteanna caighdeánaithe sa Bhéarla.
2. Béarla: Naí. Mhóra agus R1-cláracha idirghabháil luath do pháistí ar thoraidh íseal foghlama bunaithe ar bhreathnú an oide maraon le moltaí chuige sin.
3. Mata: Páistí ag oibriú faoin 12ú peirsintíl sna teisteanna caighdeánaithe sa Mhata.
4. Mata: Naí. Mhóra agus R1-cláracha idirghabháil luath do pháistí ar thoraidh íseal foghlama bunaithe ar bhreathnú an oide maraon le moltaí chuige sin.
5. Béarla: Páistí ag oibriú faoin 20ú persintíl sna teisteanna caighdeánaithe sa Bhéarla.
6. Mata: Páistí ag oibriú faoin 20ú persintíl sna teisteanna caighdeánaithe sa Mhata.
7. Níl páistí le scór ata os chionn an 25ú persintíl i dteideal tacaíocht foghlama de ghnáth.
8. Soláthraítear agus eagraítear múinteoireacht bhreise do pháistí sna hardranganna atá ar thoraidh íseal foghlama mar thaithí acu.
9. Ní gá go mbeadh faid an tréimhse ama den mhúinteoireacht bhreise sínte níos mó ná dhá go trí bhliana; ach,
tá cuid páistí ann, áfach, ina mb'fhéidir go mbeidh tacaíocht leanúnach uathu.

Is é an uas-uimhir de pháistí a dhéanann freastal ar an ROS ag an am ná 30 daltaí don oide. Tugtar prioracht do na páistí ina bhfuil an dul chun chinn is ísle sna teisteanna caighdeánaithe luaite agus aontaithe sa phlean. Sóláthraítear agus eagraítear múinteoireacht breise mar ghnáth cleachtais do na bun-ranganna dár scoilse mar prioracht le 4/5 seisiún gach seachtain.

Múinteoirí Tacaíochta Foghlama

Faoi láthair ta beirt mhúinteoir tacaíochta foghlama bunaithe sa scoil. Oibríonn Máire leis na daltaí i Ranganna Naíonáin Bheaga, Naíonáin Mhóra, Rang a hAon, Rang a Dó. Oibríonn Majella leis na daltaí sna ranganna eile. Tugtar aire de na daltaí le tuairiscí faoi stiúr na múinteoirí ranga agus na múinteoirí tacaíochta sa scoil ionas go bhfaighidís seirbhís atá i dteideal acu. Sa bhreis air sin tá .1 de phost ceadaithe ag an Roinn (6 ur. sa tSeachtain). Tá an phost sin líonta le déanaí ag múinteoir le uaireanta páirt-aimseartha.

Ról na dTuismitheoirí

“Mar gheall ar an eolas sainiúil atá ag tuismitheoirí ar a leanbh féin, féadann siad páirt mhór a ghlacadh i gclár foghlama an linbh” –*Treoirlínte le hAghaidhTtacaíochta Foghlama, 2000*
Beidh comhoibriú agus idirghabháil eolais le tuismitheoirí mar chuid lárnach d’obair na scoile le daltaí le riachtanaisí faoi leith. Eagróidh na múinteoirí tacaíochta foghlama cruinnithe rialta le tuismitheoirí na ndaltaí atá ag glacadh páirte sa scéim agus cuirfear comhairle ar fáil faoi ghníomhaíochtaí a chabhródh leis an bpáiste.

Ní thógtar daltaí amach as na rangseomraí gan é bheith curtha in iúl do na tuismitheoirí roimh ré, agus bíonn litir cead faighte ó na tuismitheoirí.

Conas a chuirtear an scéim an i bhfeidhm

Bainfear úsáid as trí mhodh chun an scéim a chur i bhfeidhm:

- a) Obair i gcomhpháirt leis an múinteoir ranga sa rangseomra
- b) Obair leis na daltaí i ngrúpaí taobh amuigh den rangseomra
- c) Obair aonair leis na daltaí sa rangseomra agus taobh amuigh de

Déantar cur síos ar na modhanna anseo thíos.

a) Obair sa Rangseomra

Nuair atá na daltaí aitheanta rachaidh an múinteoir ranga i mbun chomhairle leis an múinteoir tacaíochta foghlama (MTF) chun clár foghlama aonair a chur le chéile ar mhaithe le dul chun chinn an pháiste. Ó am go ham rachaidh an MTF isteach sa seomra chun an clár a dhéanamh leis an dalta, nó chun cabhair eile a thabhairt dó/dí.

Is féidir leis an MTF obair le daltaí eile sa seomra ranga freisin.

b) Grúpaí taobh amuigh den Rangseomra

Tárlóidh sé ar chúiseanna éagsúla go mbeidh an MTF ag obair leis na páistí i mbuíonta beaga taobh amuigh den rang seomra.

c) Obair aonair

Oibreoidh na MTF le roinnt daltaí ar bhonn aon le h-aon. Tárlóidh an obair seo sna rangseomraí mar cheád rogha, ach más gá beidh ceachtanna i seomraí na MTF freisin. Coimeadfar na tuismitheoirí ar an eolas faoi obair mar seo agus ní bheidh aon dalta ina (h)aonar i seomra le múinteoir ar bith agus an doras dúnta.

Stáid 2 Modhanna imeachta leis an bhFoireann Múinteoirí Tacaíochta RSO (Múinteoireacht/Tacaíocht Scoile Breise)

1. Déantar cinneadh páiste a bhogadh isteach go Stáid 2 (tacaíocht scoile) ag úsáid na modhanna imeachta leagtha amach san Appendix 3 den pholasáí seo.
(Tógtha ó : Special Educational Needs – A continuum of Support – Guidelines for Teachers P22).
2. Lorgóidh an mhúinteoir ranga síniúcháin ar an litir cead a thabhairt/diúlú don pháiste freastal/gan freastal a dhéanamh ar an mhúinteoireacht breise, a bhéas coinnithe ar chód an pháiste sa seomra ROS. (Appendix 13)
3. Déanfaidh an mhúinteoir ranga agus an mhúinteoir ROS na tuismitheoirí a spreagadh le cead a thabhairt dá bpáiste freastal ar an seirbhís tacaíochta breise atá ar fáil i gcás nár tháinig dul chun chinn sách oiriúnach le pleanáil tacaíochta sa seomra ranga mar idirghabháil. I gcás go ndiúltaíonn na tuismitheoirí cead a thabhairt dá bpáiste freastal ar an mhúinteoireacht breise, áfach, aithnífar le meas mianta na dtuismitheoirí. Taifidítear sonraí na cruinnithe seo i gcód an pháiste.
4. Úsáideann na múinteoirí RSO na teisteanna diagnóiseach seo a leanas:
  - a. BIAP (Naíonáin Bheaga)-Dara Téarma
  - b. MIST (Naíonáin Mhóra)- Eanair-deireadh-Feabhra
  - c. N.N.R.I.T (Rang 2)-Feabhra
  - d. Jackson Phonics
  - e. Aston Index
  - f. Rainbow Sentence Test
  - g. Lucid COPS
  - h. N.A.R.A Reading Comprehension Test
  - i. WRAT4 Test Wide Ranging Achievement Test
  - j. Marino Reading Test
5. Déanann na múinteoirí RSO na teisteanna diagnóiseacha a riaradh. Baineann an mhúinteoir a riarann an teist an bhrí as. Roinntear toraidh na teiste agus brí na teiste leis an oide ranga agus le tuismitheoir(i) an pháiste. Cuirtear an phríomhoide ar an eolas mar gheall ar na páistí atá ag bogadh ó stáid amháin go stáid eile san Mhodh Stáide mar atá leagtha amach in Appendix 1.

6. I mí an Mheithimh, cuirtear toraidh na teisteanna go léir a dhéantar ag na múinteoirí ranga le chéile, agus i dteangbháil le na múinteoirí ROS déantar socrú agus cinneadh do Cásanna Riachtanais Speisialta Oideachais don bhliain dár gcionn don mhúinteoireacht breise tacaíochta.

7. Eagraítear an mhúinteoireacht breise bunaithe ar an teolas a bhaillítear sa phrócéis ag Stáid 2 agus Stáid 3. Déantar grúpaí de réir oiriúnacht na bpáistí le na riachtanais céanna, ionas go mbeidh an úsáid is fearr bainte as am na múinteoirí tacaíochta. Múintear iad de réir riachtanais an pháiste/na páistí: Tacaíocht aon-le-haon; Múinteoireacht Foirne/Tacaíocht il-ranga agus de réir oiriúnacht.

8. Déantar ullmhúcháin ar na IEP's/Plean Aonarach Oideachasúil ag úsáid na modhanna imeachta agus cleachtais is fearr atá molta sa "Guidelines on the Individual Educational Plan Process" ag an National Council for Special Education.

9. Úsáidtear an teimpléad céanna sa scoil do na IEP's. (Appendix 9).

10. Úsáidfean pleananna foghlama don ghrúpa ag múinteoirí RSO don ghnó pleanála seo.

11. Roinntear an scoilbhliain i ndá leath múinteoireachta ar mhaithe le na múinteoirí tacaíochta m.s. Mean Fómhair-Eanair agus Eanair go Meitheamh. Déantar athbhreithnú ar ghach phlean IEP in Eanair agus Meitheamh. Beidh an mhúinteoir ranga, múinteoir RSO agus an tuiste páirteach san athbhreithniú. Beidh tionchar láidir ag an cleachtais is fearr atá leagtha amach san imlitir ag an NCSE- 'Guidelines on the Individual Educational Plan Process' ar an bpróiseas athbhreithnithe seo.

12. I gcomhairle leis an phríomhoide, an oide ranga agus na múinteoirí tacaíochta déantar cinneadh leanacht nó stop a chur leis an mhúinteoireacht breise. Beidh an cinneadh socrúithe mar gheall ar:

- a. Toraidh na teisteanna caighdeánaithe
- b. Breathnú na múinteoirí RSO
- c. Breathnú an oide ranga
- d. Ais-eolas ón CRS/SNA
- e. Breathnú ó thuismitheoirí an pháiste
- f. Ais-eolas ón bpáiste

13. Eagrófar cruinniú de réir mar is gá, le na thuismitheoirí chun labhairt faoi na spriocanna foghlama athbhreithnithe, agus gníomhaíochtaí luaite sa chlár foghlama aonarach an pháiste.

14. Buailfidh an mhúinteoir RSO le na thuismitheoirí de na páistí go bhfuil críoch tagtha don mhúinteoireacht breise, chun a mhiniú dóibh faoin mbealach réasúnta a rinneadh an cinneadh seo.

15. Iarrtar ar na thuismitheoirí an réiteach seo a shiniú, ach go mbeadh cinntiú ann go ndéanfar monatóireacht ar dhul chun chinn an pháiste don todhcháí.

16. Coinnífean taifead ar chód agus ar IEP an pháiste den procéis athbhreithnithe seo, le nóta den cinneadh a rinneadh le stop a chur leis an mhúinteoireacht breise.

Stáid 3

1. Cinneadh chun páiste a bhogadh isteach chuig Stáid 3 (móide tacaíocht-scoile) ag úsáid na modhanna imeachta leagtha amach in Appendix 4 den phlean seo.

(Tógtha ó : Special Educational Needs – A continuum of support – Guidelines for Teachers, p 32)

2. Más rud é go mothaíonn an mhúinteoir tacaíocht foghlama a dhéanann comheagraí (designated Post Holder), gur ceart go mbeadh tuairisc síceolaíochta oideachasúil ar fáil do pháiste bunaithe ar bhreathnú an mhúinteoir RSO agus/nó buairt an mhúinteoir ranga agus/nó buairt ó thuismitheoirí, fáiltófar tuistí an pháiste bainteach chuig chruinniú, áit a lorgófar cead uathu a pháiste a chur ar aghaidh-atreorú don tuairisc síceolaíochta. Déanfaidh an mhúinteoir feabhais atá mar comheagraí miniú a thabhairt do na tuistí chomh mothálach agus gur féidir ar dheacrachtaí foghlama an pháiste sa chomhthéacs tacaíocht scoile a sóláthraíodh go dáta.

3. Tógann an mhúinteoir atá mar comheagraí, i gcomhairle leis an bpríomhoide, freagracht don tuairisc a chur ar aghaidh-atreorú, agus ceangal a dhéanamh leis an saineolaí.

4. Déanfaidh an mhúinteoir atá mar comheagraí cinnte de go bhfuil na foirmeacha cuí (Foirmeacha ón Síceolaí bainteach leis an scoil ó NEPS nó Scéim SCPA for Commissioning Psychological Assessment) líonta don atreorú. (Appendix 10)

5. Déanann an mhúinteoir atá mar comheagraí socrúithe do am agus áit féilliúnach a chur ar fáil don tuairisc i gcomhairle le na daoine atá bainteach m.s. tuismitheoirí an pháiste, agus an saineolaí bainteach.

6. I gcás go bhfuil teorainn maidir le tuairiscí a lorg tríd an Scéim SCPA, déanfaidh an mhúinteoir atá mar chomheagraí i gcomhairle leis an phríomhoide agus na múinteoirí ranga na páistí a chur de réir prioracht riachtanais don bhliain oibre. I gcás go bhfuil an Síceolaí ó NEPS bainteach leis an scoil, eagraítear obair na bliana i Mí an Mheán Fhómhair gach bliain. Cuirtear an pháiste leis an prioracht is mó sa chéad áit ar an líosta de réir ord priorachta.

7. Is féidir an prioracht agus tús áite a thabhairt do na tuairiscí atá déanta tríd na scoile i ngeall ar na hachmhainne atá ceadaithe agus socrúithe don scoil, ná na tuairiscí atá déanta go príobáideach ag tuismitheoirí.

Plean Oideachasúil a Dhréachtú agus a chur i bhFeidhm (do pháistí ag Stáid 3)

Is iad seo na cinnithe scoil uile a rinneadh maidir le Imps.

1. An IEP

- a. Ceadáítear don pháiste dul chun chinn ag leibhéal ábaltachta
- b. Páirtneirí páirteach i gcomhar lena chéile
- c. Focás ar an stráitéisí múinteoireachta
- d. Cinntiú do bhfuil taiféad coinnithe

2. Cuirfear an teolas seo a leanas san IEP:
  - a. Nádúr agus méid ábaltachta an pháiste, scileanna, talann;
  - b. Nádúr agus méid riachtanais oideachais an pháiste agus an chaoi a chuireann na riachtanais seo isteach ar forbairt oideachasúil;
  - c. Léibhéal oibre oideachasúil an pháiste go dáta;
  - d. Riachtanais Speisialta Oideachais an pháiste;
  - e. Oideachas speisialta agus na seirbhísí tacaíochta tugtha don pháiste chun tacú leis buntaiste an oideachas a fháil agus bheith páirteach i saol na scoile;
  - f. I gcás gur feilliúnach, go gcuirfear oideachas speisialta agus seirbhísí tacaíochta bainteach don pháiste chun tacú leis aistriú éifeachtach a dhéanamh ón bhunscoil go dtí an mheán scoil ar fáil;
  - g. Nach rachaidh na cuspóirí atá le sroichint ag an bpáiste thár 12 mhí.
3. Tá an IEP template atá in úsáid sa scoil ar fáil sa Appendix 9.
4. Tá an dualgas ar an mhúinteoir comheagraí na Imps a chomheagrú.
5. Beidh gach duine bainteach páirteach le ullmhú an IEP (dalta, tuistí, múinteoir ranga, múinteoir ROS, CRS/SNA agus saineolaí lasmuigh). Cuideoidh na daltaí lena láidreachtaí agus laigeachtaí féin a mheas agus a aitint nuair atá an phlean á fhorbairt. Pléitear an IEP le tuistí an dalta ag cruinnithe tuiste-oide agus athrítear an phlean más gá le aontacht ó na páiríthe.
6. Déantar athbhreathnú ar an Imps ag deireadh gach téarma múinteoireachta.
7. Téann an mhúinteoir chomheagraí nó an Phríomhoide i dteangbháil leis an SENO agus/nó an NCSE má aithníonn an phlean oideachas acmhainní os chionn agus thár na cinn atá ar fáil go nádúrtha tríd an mainstream school setting. (Appendix 11)
8. Tá dualgas ceangailte ar an mhúinteoir chomheagraí, oide ranga agus príomhoide dul i dteangbháil leanúnach a dhéanamh leis an síceolaí, SENO agus profísúin eile bainteach.
9. Eascaíonn an comheagraí RSO an communication agus eolas a roinnt idir na múinteoirí ranga, múinteoirí RSO, nuair a bhogann páiste go rang nua, nó nuair a thagann múinteoir nua chun rang a thógáil. Déanfaidh an phríomhoide, nó bhaill den fhoireann RSO comh-oibriú leis an mheán scoil atá roghnaithe ag daltaí (nó bhunscoil, i gcás go mbogann dalta go bhunscoil eile) chun an pháipéarachas oiriúnach a chur ar fáil (m.s. measúnaithe síceolaíochta) agus eolas ar chúlra an pháiste maidir lena riachtanais oideachais a thabhairt.

Páistí Sár-Chumais

Is iad seo a leanas na cinnithe sa scoil uile atá tógtha mar gheall ar na páistí ar bharr-chumais:

1. Táimid díograiseach le timpeallacht foghlama a shóláthair ina spreagtar na daltaí uilig a cumais a mheadú agus cuirtear mic-léinn a thaispeáineann ábaltacht éigin sár-chumais go sóiléir san áireamh chomh maith.

2. Is é dalta le sár-chumais ná duine atá ag barr an réimse de 5-10% de dhaonra na mic-léinn (de réir an NNRIT) agus b'fhéidir go mbeidh leibhéal ard sroichte i gceann amháin nó níos mó de na limistéar seo:
  - a. Ábaltacht intleachtúil ginearalta nó talann
  - b. Mianach acadúil speisialta nó talann
  - c. Na hamharcéalaíona agus drámaíocht cruthaitheach agus spóirt
  - d. Ábaltacht cinnireachta
  - e. Machnamh cruthaitheach agus déantúsaíochta
  - f. Intliúlacht meicniúl
  - g. Ábaltacht speisialta san ionbhá, tuiscint agus idirbheartaíochta.

3. Cé nach bhfuil aon chód aonarach faoi léith a shainmhíononn léibhéil intleacht sár-chumais, tá féidireacht de léibhéal amháin anseo a leanas:
  - a. Réimse Ábalta I.Q. 120-129
  - b. Réimse exceptionally able I.Q. 130-169
  - c. Réimse profoundly exceptionally able I.Q. 170+
  - d. Daltaí atá rangnaithe mar le ábaltacht sár-chumais atá ceangailte nó nasctha le mic-léinn le specific educational requirements acu.

4. Athróidh de réir ábhair na modhanna imeachta le daltaí le sár-chumais a aitint, ach beidh cuid de na heileimintí thíos san áireamh:
  - a. Atreorú ón oide ranga
  - b. Toraidh measúnaithe
  - c. Atreorú tuiste/caomhnóir
  - d. Aitint tugtha ó mhúinteoir roimhe seo, scoil roimhe seo, gníomhaireachtaí lasmuigh nó eagraíochtaí.

5. Is fiú go mór cuimhneamh gurb fhéidir leis an dalta le sár-chumais bheith:
  - a. Go maith ag gach rud- a good all rounder/ilbheartóir
  - b. Barr scríbe a bhaint amach i limistéir amháin
  - c. Ábaltacht ard, ach spreagtha-íseal le braith
  - d. Ábaltacht maith ó bhéil, ach scileanna scríbhneoireachta laga
  - e. Ábaltacht sár-chumais ach tréimhse airde íseal acu
  - f. Ábaltacht sár-chumais ach deacracht foghlama nó mí-chumais a chlúdaíonn suas na éachtaí sroichte ag an pháiste
  - g. Ábaltacht sár-chumais ach le scileanna soisialta laga
  - h. Géarchúiseach chun a ábaltacht a bhréagnú (Eyre, 1993)

6. Tá an dualgas ar ghach bhaill foirne ábaltacht na daltaí a mheas agus a aitint.

7. Táimid aireach go bhfuil:
  - a. Athdhéanamh oibre nach bhfuil aon ghá a dhéanamh is 'de-motivating' agus nuair a dhéantar daltaí de-motivated ní léireoidh siad i gcónaí a mianach.
  - b. In amanaí bíonn brú óna bpiaraí ionas nach mbainfear a héifeacht amach-dul chun chinn íseal á sroichint
  - c. Níos deacra teacht aniar a dhéanamh le páistí sár-chumais a shroichint i gcompráid le daltaí eile.

8. Coinnítear taifead ar chód an pháiste má tá aitheantas tugtha go bhfuil dalta le sár-chumais. Déantar taifead ar an limistéir ábaltacht ag tagairt le na gnéithe go bhfuil ábaltacht sár-chumais ag an dalta. (Appendix 12)
9. Sóláthraítear deiseanna agus stratéisí do leathnú agus saibhriú i ngach réimse curaclam. Cinnteoidh idir-dhealú sna ranganna:
  - a. Dóchas ard na múinteoirí
  - b. Tascanna dearaithe chun cuntas a thóigeáil den léibheáil eolais atá le aitint, scileanna agus tuisceana.
  - c. Deiseanna leathnaithe pleanáilte, nó tascanna oscailte tugtha.
10. Sóláthraítear deiseanna saibhriú do dhaltaí trí réimse leathan de gníomhaíochtaí seach-churaclam a chur ar fáil m.s. ceol, damhsa, canadh, ealín, ríomhairí, ficheall, tráthanna na gceist, Rainbows agus drámaíocht.
11. Is í ár aidhm ná ábaltacht na daltaí a fhorbairt. Tabhachtach na scileanna soisialta agus pearsanta ag daltaí ar léith a fhorbairt más laige iad. Déanaimid ár ndícheall atmasféar a chrúthú ina mbeidh na daltaí múinte le aithne mhaith a chur ar a chéile agus réiteach agus gaol mhaith le chéile. Is gá go naithneoidh siad go bhfuil dífríochtaí den il-chinéal, ábaltacht san áireamh atá inghlactha.

Cur san Áireamh/Cuimsiú

Déantar gach iarracht tríd na scoile chun a chinntiú go bhfuil na páistí scoile le RSO curtha san áireamh chomh mór agus is féidir sa seomra ranga agus i saol na scoile.

1. Úsáidtear tacaíoch in-ranga nuair is oiriúnaí chun tionchar a laghdú don pháiste-i gcás tarraingt siar/ cúlú -go mbaintear an pháiste amach as an tseomra ranga.
2. Bíonn na páistí le RSO páirteach i chuile imeacht scoile m.s. coirmeacha cheoil, spóirt, banna-cheoil na scoile, agus gníomhaíochtaí seach-churaclam scoile.
3. I rith maoirseacht clóis súgartha na scoile déanann na múinteoirí, cúntóirí riachtanais speisialta iarracht speisialta cinntiú a dhéanamh dhé go bhfuil na daltaí le RSO mar cuid iomláine de na gníomhaíochtaí chlóis súgartha.
4. Baineann na CRS/SNA úsáid as deis ar bith atá ar fáil sa seomra ranga chun na daltaí le RSO mar cuid iomláine de na gníomhaíochtaí sa seomra ranga.
5. Roinntear dualgais ar na daltaí le RSO nuair is oiriúnaí chun cur le féin-mhuinín na daltaí.
6. Baintear leas as na ceachtanna OSPA chun cabhrú le na páistí tuiscint an gá atá le meas agus gach duine a chur san áireamh.
7. Cuimsíonn IEP atá bainteach le daltaí RSO spriocanna foghlama OSPA chun cabhrú leo iad fhéin a iompar i mbealach soisialta inghlactha agus oiriúnach a laghdaíos na seansanna go mbeidís fágtha ar láir ó ghníomhaíochtaí a bpiaraí.

Idirdhealú

Sainmhiniú:

The term differentiation is used to describe the various strategies teachers use to enable groups of students with diverse learning characteristics to participate in the mainstream programme. (Westwood, 2003, p 202)

.....teaching things differently according to observed differences among learners (Westwood, 2003, p. 202)

Tagraíonn an téarma ‘idirdhealú’ don mhodh ina dhéanann an mhúinteoir éagsúlacht a chur isteach sna cláracha foghlama, gníomhaíochtaí, modhanna eolaíochta agus acmhainní nuair atá réimsí suim, riachtanaisí, agus taithí na ndaltaí curtha san áireamh. Is próiséis ina ceadaítear rithim, méid, ábhar foghlama, léibhéal agus modh taispeántais an churaclam chun a chinntiú go bhfuil taithí foghlama na daltaí oiriúnach do chuile dalta scoile. Tá sé tabhachtach go speisialta go ndéantar freastal ar dhúshláin na daltaí le riachtanais oideachais foghlama.

(NCCA 2002, Draft Guidelines for Teachers of Students with Mild General Learning disabilities, p. 20)

Ag Pleanáil Idirdhealú

- Roghnaigh topic le múineadh
- Aithnigh an clár foghlama cinntithe le cur san áireamh
- Aithnigh na goals foghlama, cuspóirí, do thromluch na ndaltaí sa rang.
- Déan cinneadh faoin mbealach a eagrófar agus chuirfear an cheachta
- Cuir in aithne na daltaí gur gá athraithe a dhéanamh san gnáth leagan amach ceachta.
- Ullmhúcháin ar aon athraithe riachtanach.
- Ag déanamh aon athraithe bhreise eile gur gá le linn múineadh an cheachta.
- Ag sóláthrú aon tacaíocht bhreise do dháltaí faoi léith a fháid agus go bhfuil an cheachta ag dul ar aghaidh.
- Ag pleanáil bealaí oiriúnacha do mheasúnú ar fhoghlaim an dalta, bunaithe ar na spriocanna agus na cuspóirí leagtha amach.

Ag pleanáil na cuspóirí idirdhealaithe, is cabhrach na tús abairtí seo a leanas a choinneáil san aigne:

- Beidh gach páiste scoile ag .....
- Beidh cuid páistí scoile ag.....
- B’fhéidir go mbeidh cúpla páistí scoile ag.....

Cabhraíonn sé seo le múinteoirí aithne a dhéanamh ar croílár an eolais riachtanach a dhéanfas na páistí scoile a mháistriú tríd gníomhaíochtaí idirdhealaithe.

Bainfidh cuid páistí scoile amach níos mó ná seo..

B’fhéidir go neiroidh *le roinnt* acu gníomhaíochtaí leathnaithe a bhaint amach chun cur leis an fhoghlaim...

Leasúcháin ar Ábhair Churaclam

Iarrtar ar chuid daltaí le riachtanais foghlama níos lú ábhar a chlúdú.

D'fhéadfadh na tascanna agus na gníomhaíochtaí a chríochnaíonn siad a bheith níos éascaí le críochnú/ aidhmeanna an cheachta a bhaint amach nó a shroisint.

D'fhéadfadh na páistí níos ábalta níos mo ábhar a chlúdú le níos mo daibhneacht.

Déanfar na tascanna foghlama a leagtar amach do pháistí a mheitseáil dá ráta agus ábaltacht foghlama.

Bealach amháin gur féidir riachtanais na daltaí a bhaint amach sna réimse ábaltacht ná ábhar obair bhaile idirdhealaithe a úsáid dóibh.

Idirdhealú trí acmhainní:

- Úsáid teanga símplí nuair is gá,
- Sóláthraigh diagram nó pictiúr
- Bain amach sonra ar bith nár ghá
- Bain úsáid as cues/prompts áit a bhfuil freagraí riachtanach ó dhaltaí.

Treoracha a chur in Oiriúint:

Mar thoradh ar idirdhealú, beidh athraithe i bpolasaithe na múineadh agus na foghlama. Is féidir cuid de na stráitéis seo a leanas a úsáid:

- Is féidir leis an mhúinteoir níos mó, nó níos lú tacaíochta do pháistí aonaracha, ag brath ar a riachtanais.
- Is féidir leis an mhúinteoir athdhéanamh ar choincheapanna áirid le cuid de na daltaí scoile ag úsáid teanga níos símplí agus níos mó samplaí.
- Is féidir na ceistanna atá curtha i rith an cheachta a bheith curtha ag na léibhéail dhifriúil de dheacrachtaí do pháistí dhifriúil.
- D'fhéadfadh níos mó monatóireacht géar de obair na bpáistí tarlú i rith an cheachta.
- Is féidir leis an mhúinteoir tactics faoi léith a úsáid chun aird agus suim na bpáistí ar spréagadh íseal a ghótháil agus a choinneáil
- Is féidir an ais-eolas a thabhairt le níos mó nó níos lú sonraí, de réir riachtanais an dalta.
- Is féidir le ráta oibre na daltaí a bheith éagsúil ón ráta a bhéithfear ag súil leis, le am bhreise ceadaithe do dhaltaí áirid chun tascanna a chríochnú.
- Don dalta atá níos ábaltaí, is féidir obair leantach agus aonarach a leagadh amach dóibhsan.

Cúntóir Riachtanais Speisialta

1. Tá conradh soiléir ag leagann amach ról agus dualgais an CRS tugtha dóibh.
2. Tugtar breathnú an CRS san áireamh nuair atá IEP á cumadh nó á athbhreathnú.
3. Eagróidh gach mhúinteoir ranga socruithe oiriúnacha leis an CRS atá ag obair ina sheomra ranga chun chinntiú a dhéanamh dhé go bhfaigheann an pháiste an bhuntaiste is mó ón soláthair tacaíochta atá curtha ar fáil don dalta scoile.
4. Coinneoidh an CRS gaol dlúth oibre le na múinteoirí ROS.

Cumarsáid agus Idirghabháil

1. Eagraítear cruinnithe foirmálta idir múinteoir ranga, múinteoir RSO de réir mar a bhíonn gá leo.

2. Tarlaíonn cumarsáid rialta leanúnach idir na múinteoirí ranganna agus na múinteoirí ROS maidir le na daltaí le riachtanais oideachais speisialta.
3. Pléitear na Pleanna Aonaracha Oideachasúla/IEP's le na tuistí ag cruinnithe tuiste oide. Is féidir le tuistí coinne a dhéanamh chun castáil le múinteoir ranga a bpáiste, nó múinteoir RSO chun cibé buairt atá acu maidir le dul chun chinn an dalta san oideachas.
4. Cuirtear tuistí na páistí ar an eolas go rialta go neamhfhoirimiúil mar gheall ar dhul chun chinn agus oilteacht an dalta.

Acmhainní

1. Is iad na hacmhannaí do sóláthair an mhúinteoireacht san RSO ná teacsleabhair scoile, leabhair leabharlainne agus ábhair teagmhasach chomh maith le ábhair forbartha don theangthas ó bhéil san áireamh. Úsáidtear ábhar thástála éagsúla ina bhfuil ábhar caighdeánaithe, diagnóiseach, scagadh, taithí léitheoireachta, oilteacht léitheoireachta, eolais foghraíochta agus oilteacht sna Mata.
2. Soláthraítear airgeadas do na acmhannaí ó Bhord Bhainistíochta.
3. Úsáidfear acmhannaí sa chéad áit sna seomraí ranganna RSO. Is féidir na hachmhannaí seo a chur ar fáil do mhúinteoirí ranga tar éis dul i gcomhairle leis na mhúinteoirí san RSO.
4. Cuirfear oiread acmhainní agus is féidir ar fail don chlár tacaíochta foghlama. D'íoc an Roinn Oideachais agus Scileanna deontas bliantúil don scoil ach, tá scoir ar sin ó 2008. Cuirfidh an Bord Bainistíochta leis an méid aiseanna is nuaaimsearaí agus is fearr a chur ar fail de réir prioracht agus airgeadas atá ann. Tá ríomhaire i ngach ceann de na seomraí tacaíochta foghlama, agus é ceangailte leis an idirlíon atá tabhachtach, tá cláracha faoi léith, bogearraí, agus seomra ríomhaireachta bhreá ar fáil.

Aistriú chuig na Meanscoileanna

1. Déanfaidh an phríomhoide comhoibriú leis an mheanscoil atá roghnaithe ag an dalta. agus cuirtear gach páipéarachas bainteach leis an bpáiste (m.s. tuairiscí síceolaíochta) agus eolais ar chúlra an pháiste bainteach le na riachtanais oideachais.

Coinneáil Taiféid

1. Is iad seo a leanas an pháipéarachas a coinnítear ar pháistí le RSO:
  - a. Sóláthair an Roinn Oideachais agus Scileanna
  - b. Measúnaithe Oideachasúil
  - c. Toraidh na teisteanna caighdeánaithe, screenáil, agus diagnóiseacha an pháiste
  - d. Comhfhreagras bainteach (m.s. córas/bealaí teachtaireachta le na tuismitheoirí, SENO agus daoine proifisiúnta eile bainteach).
2. Tabharfaidh an phríomhoide cead do na daoine seo a leanas teacht ar chód an pháiste de réir iarratais a lorg:
  - a. Tuist(í) an pháiste
  - b. Múinteoir ranga
  - c. Múinteoirí RSO
  - d. SENO
  - e. Síceolaí
  - f. Cigire an RSO

- g. Codanna an pháiste faoi ghlas go daingin i mboscadán glasáilte.
3. Is iad na múinteoirí ranga, múinteoirí RSO agus an phríomhoide atá freagrach as cód an pháiste a choinneáil suas chun dáta.
  4. Coinnítear cóip amháin de thuairiscí síceolaíochta, urlabhra agus teanga, teiripeoir saothair, nó measúnaithe eile in Oifig an phríomhoide agus cóip amháin i gcód an dalta sa seomra RSO, chun príobháideachtas faoi rúin a choinneáil. Coinnítear na meastúcháin agus na tuairiscí stóráilte sa scoil do thréimhse de 10 bhliana ón am a fhágann an pháiste an scoil.

Forbairt Proifisiúnta

Tacaíonn agus spreagann Bord Bainistíochta Scoil Raifteirí dá mhúinteoirí gabháil le forbairt proifisiúnta sa limistéir maidir le riachtanais oideachais speisialta.

Polasaithe Eile Bainteach

1. Leagann an Cód Iompair stráitéisí amach le hiompair dheimhneach a spreagadh. Úsáidtear na stráitéisí seo go rialta le na daltaí le riachtanais speisialta a léiríonn fadhbanna iompair.
2. Taispeántear trócaireacht, maidir le smachtbhannaí, do pháistí mí-iomprachacha agus go bhfuil riachtanais oideachas speisialta acu nach dtuigeann conas iad fhéin a iompú mar is ceart i ngeall ar a dheacrachtaí foghlama.
3. Clóítear i gcónaí, le toscaí Sláinte agus Sábháilteachta agus leasa na daltaí, mar a leagtar amach iad sa pholasáí sláinte agus sábháilteachta.

Critéir Ratha

Úsáidfear na tascairí seo thíos chun dul chun chinn an phlean a chinneadh:

1. Cuimsiú na daltaí le riachtanas speisialta inár scoilse.
2. Dul chun chinn dár ndaltaí féin le riachtanas speisialta (triallacha measúnaithe)
3. Ais-eolas ó dhaltaí, tuismitheoirí, foireann teagaisc, cúntóirí riachtanais speisialta, síceolaíochta, SENO.
4. Tuairisc an cigire.
5. Baint amach na haidhmeanna mar a leagadh amach iad sa rannóg ‘aidhmeanna’ san cháipéis seo.

Ról agus Dualgaisí

Is iad na múinteoirí ranga, príomhoide, múinteoirí RSO agus CRS/SNA's atá freagrach do chur i bhfeidhm an phlean. Is í an mhúinteoir go bhfuil RSO mar cuid dá post freagracht i gcomhairle leis an bPríomhoide atá freagrach do comhordúcháin cur i bhfeidhm agus athbhreithniú an phlean seo.

Cur i bhFeidhm agus Athbhreithniú

Cuirfear an phlean seo i bhfeidhm ó Mheán Fhómhair 2013. Déanfaidh an mhúinteoir comhordúcháin monatóireachta ar an cur i bhfeidhm. Déanfar athbhreithniú ar an bpolasaí, agus leasú más ghá, i Meán Fhómhair gach ré bliain ar a laghad.

Daingniú agus Cumarsáid

Scaipfear cóip den pholasaí seo ar ghach bhaill foirne. Minífead gnéithe riachtanach den pholasaí do thuismitheoirí, i gcás gur oiriúnach, nuair a chláraítear páiste sa scoil. Mar atá le gach polasaí scoile eile, cuirfear cóip ar fáil do thuiste ar bith a lorgaíonn é. Rinneadh daingniú ar an bpolasaí seo ag cruinniú de Bhord Bhainistíochta Scoil Raifteirí ar an _____

Sínithe: _____ (Cathaoirleach)

Dáta: _____

Líosta Augisíní

Augisín 1: Módh Stáitse

Augisín 2: Tacaíocht Seomra Ranga

Augisín 3: Tacaíocht Scoile

Augisín 4: Tacaíocht Scoile Bhreise

Augisín 5: Na Seiclíostaí don Tacaíocht sa Seomra Ranga

Augisín 6: Plean Tacaíochta don Seomra Ranga

Augisín 7: Na Seiclíostaí don Tacaíocht Scoile

Augisín 8: Tacaíocht Scoile Bhreise-IEP-Plean Aonarach don Pháiste

Augisín 9: Foirm Samplach don IEP

Augisín 10: Foirm SCPA a líontar don cur ar aghaidh chuig síceolaí.

Augisín 11: Foirm Iarrtais chuig NCSA/SENO do Uaireanta íseal mhínicíocht/SNA/Eile

Augisín 12: Páistí Sár-Chumais

Augisín 13: Códanna Mí-Chumais

Augisín 14: Litir Scoile sínithe ó thuistí na páistí ag glacadh/diultiú leis an tacaíocht.